

СЕКЦІЯ 1: АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

Сучасні проблеми розвитку муніципальної міліції в Україні

Білик В.М., доцент кафедри адміністративної діяльності НАВС, кандидат юридичних наук, доцент

З моменту проголошення Конституції України та визнання місцевого самоврядування в Україні розпочалася муніципальна реформа органів місцевого самоврядування в охороні громадського порядку на місцевому рівні. Закон надавав право органам місцевого самоврядування створювати муніципальну міліцію.

Муніципальна міліція – це виконавчий орган публічної влади територіальної громади, який складається з громадських осіб – муніципальних службовців, він створюється органами місцевого самоврядування, підлеглий, підзвітний їм, та фінансується з відповідного місцевого бюджету. Формування муніципальної міліції створюються з метою охорони громадського порядку на території мешкання громади та для виконання своїх функцій вони наділені правом застосування примусових заходів у межах, встановлених законодавством.

Згодом, норма Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» про створення місцевими радами муніципальної міліції, яка утримується за рахунок коштів місцевого бюджету, була скасована. Безперечно, це не відповідає впровадженій Концепції адміністративної реформи в Україні. Необхідність впровадження муніципальної міліції вкрай необхідна, тому що довіра населення до органів внутрішніх справ в Україні катастрофічно падає, а стан громадського порядку погіршується з кожним роком.

Після скасування норми про можливість створення муніципальної міліції органи місцевого самоврядування, керуючись принципом самостійності та самодостатності, продовжують створювати структури правоохоронної спрямованості.

Так, у місті Тернополі згідно рішення Тернопільської міської ради від 05.01.2011 р. була створена муніципальна поліція. Основним із завдань муніципальної поліції є взаємодія з органами внутрішніх справ та іншими правоохоронними і контролюючими структурами з питань попередження та профілактики порушень правопорядку на території міста.

Іншої форми реалізації правоохоронної функції набуло рішення від 02.02.2011 р. міської ради про створення комунального підприємства «Муніципальна гвардія», основними завданнями якого є: контроль за дотриманням чистоти в громадських місцях, забезпечення безпеки службових осіб органів місцевого самоврядування під час масових заходів, боротьба з адміністративними правопорушеннями, охорона на підставі договору майна підприємств.

Взагалі досвід створення муніципальних підрозділів охорони громадського порядку за весь період незалежності має багато міст України, але хочеться зупинитися на тих містах, де вище згадані підрозділи були створені до скасування норми Закону України «Про місцеве

самоврядування» та функціонують і на цей час. Тут можна виокремити наступні варіанти реалізації органами місцевого самоврядування права на здійснення охорони громадського порядку на території громади:

1. Створення власних охоронних комунальних підприємств (міста Львів, Харків);

2. Створення муніципальної міліції, як силового підрозділу інспекції по благоустрою місцевої ради (міста Ужгород, Нововолинськ);

3. Укладання договорів з органами внутрішніх справ про сумісну охоронну діяльність (міста Бердянськ, Житомир, Виноградов).

Так, у місті Житомирі Рішенням міської ради від 21.11.07 р. № 418 було затверджено «Програму сприяння забезпеченню безпеки життєдіяльності, благоустрою, законності та громадського порядку в м. Житомирі». Для виконання заходів, передбачених даною Програмою, на договірних умовах між міською радою та управлінням Державної служби охорони при УМВС України в Житомирській області створено підрозділ муніципальної міліції. Така ініціатива знайшла цілковите схвалення і підтримку з боку керівництва УМВС України в області. Це зумовлено, в першу чергу тим, що працівники райвідділів міліції значною мірою задіяні на боротьбі зі злочинністю, здійсненні слідчих та оперативно-розшукових заходів і не в змозі в повному обсязі і цілеспрямовано займатись проблемами, над якими буде працювати муніципальна міліція.

Працюючи над створенням муніципальної міліції, керівництвом міської ради було детально проаналізовано досвід інших міст України, де такі підрозділи створені і працюють протягом декількох років. Взявши на озброєння кращий досвід, було розширено функції працівників підрозділу, зосередивши їх зусилля на забезпеченні безпеки життєдіяльності, благоустрою, законності, правопорядку в місті, підвищенні рівня забезпечення прав, свобод громадян міста, посиленні контролю за станом правопорядку в громадських місцях та місцях з масовим перебуванням людей, підвищенні ефективності реагування у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій та подій, вирішенні інших, нагальних для міста завдань.

Рішенням міськвиконкому їм надані повноваження на складання протоколів про адміністративні правопорушення у випадках, передбачених чинним законодавством.

Діяльність підрозділу муніципальної міліції вже показала свою ефективність у вирішенні окремих завдань. Згідно з затвердженою програмою планується поступове збільшення чисельності підрозділу.

Постійно проводяться спільні заходи з комунальними підприємствами Житомирської міської ради, а саме:

КП «Житомирводоканал»: спільна робота з працівниками ВУВГК щодо сплати мешканцями міста заборгованості за водопостачання.

ЖТТУ: проводяться спільні заходи щодо контролю в громадському транспорті по недопущенню безквиткового проїзду.

КП «Реклама»: проводяться спільні заходи щодо припинення фактів порушення законодавства про рекламу та Правил благоустрою міста.

УП «Інспекція з благоустрою м. Житомир»: проведення заходів щодо контролю за дотриманням правил благоустрою міста у сфері додержання правил паркування та недопущення паркування автотранспорту на зеленій зоні.

Відповідно до проведеної роботи підрозділу на території обслуговування спостерігаються зменшення загальної кількості місць утворення стихійної торгівлі.

Аналіз досвіду вищезазначених муніципалітетів демонструє що декларовані у локальних актах повноваження правоохоронної спрямованості дуже об'ємні, інколи набагато ширші ніж повноваження, що передбачені діючими законодавчими актами України.

Розробка науково виважених, пов'язаних із практикою законодавчих актів і, перш за все, проекту Закону України «Про муніципальну міліцію», які стануть правовою та економічною основою для діяльності муніципальної міліції, є перспективним напрямком наукових досліджень у даній сфері.

Удосконалення діяльності міліції щодо попередження насильства в сім'ї

Баранова В.О., аспірант юридичного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Сучасний період розвитку української держави визначається впровадженням корінних перетворень у суспільстві і потребує ретельного перегляду основних засад, форм та методів діяльності органів влади, зокрема міліції як органу виконавчої влади.

В органах внутрішніх справ (далі ОВС) заходи щодо попередження насильства в сім'ї здійснюють служба дільничних інспекторів міліції та кримінальна міліція у справах дітей, які:

- виявляють причини й умови, що сприяють проявам насильства в сім'ї, вживають у межах своїх повноважень заходів щодо їх усунення;

- беруть на профілактичний облік осіб, схильних до вчинення насильства в сім'ї, та проводять виховно-попереджувальну роботу з ними;

- відвідують сім'ї, члени яких перебувають на профілактичному обліку, за місцем їх проживання й проводять з ними профілактичну роботу;

- виносять офіційні попередження членам сім'ї про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї;

- приймають та розглядають у межах своїх повноважень, заяви й повідомлення про насильство в сім'ї або про реальну загрозу його вчинення;

- вживають відповідних заходів щодо припинення насильства в сім'ї, а також дій членів сім'ї, що направлені на виконання реальної загрози вчинення насильства в сім'ї;

- направляють жертв насильства в сім'ї до спеціалізованих установ для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв такого насильства;

- виносять захисні приписи, контролюють їх виконання;

- направляють осіб, які вчинили насильство в сім'ї, до кризових центрів для проходження корекційної програми;

- взаємодіють зі спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї, з органами опіки й піклування та спеціалізованими установами для осіб, які вчинили насильство в сім'ї, та жертв такого насильства в питаннях попередження насильства в сім'ї тощо.

Відповідно до статистичних даних у 2014 році дільничними